

İNGİLTERE ve A.B.D.de SENDİKALİZM ve BUNLARIN MUKAYESESİ

Yazan: Turgut SENGİR
Ankara Hukuk Fakültesinde Asistan

PLÂN :

1. Giriş, — 2. Genel olarak sendikalizmin manası ve çeşitleri, 3. İngiltere'de sendikalizmin tarihi gelişmesi, 4. A. B. C. de sendikalizmin tarihi gelişmesi, 5. Netice.

Giriş :

Zamanımızda iktisadi gelişmenin en önemlilerinden biri de şüphesiz sendika hareketleridir. Ferdin devlet muvacehesinde hak ve hukukunu temin ve muhafaza zımında yaptığı mücadeleler, ve elde ettiği kazançlar sayesinde nihayet esas prensibi "Devlet fert içindir; fert devlet için değil" olan liberal ferdiyetçiliğin zaferiyle neticelenmiştir.

Fakat gerek nazariyat ve gerekse tatbikatta her teze karşı bir antitez ile Mr. Desmons aleyhine yapılmış olan takibat Türk otoriterleri tarafından hudutlar haricinde kâin biçimle arazi üzerinde ve bu araziye müteallik ve keza ile mukabele edildiğinden aşırı ferdiyetçiliğin de karşısında sosyalist cereyanlar belirmeğe başladı. Böylece klâsik demokrasi mana ve önemini geniş mikyasta kaybederek cemiyetçi telâkkilere uygun bir demokrasi sistemi yer aldı.

Roger Bonnard'ın sendikalizm mevzuunda neşretmiş olduğu kitapta söylediği gibi: "Liberalizm ferde terkettiği hürriyetle menfaatların uzlaşması vetevazununun temin gayesini güdüyordu. Halbuki hakikat bunun bir hayal olduğunu göstermekte gecikmedi. Hakikaten (Bırakınız yapın, bırakınız geçsin) i prensip olarak alan ferdiyetçilik, bilhassa büyük bir kapitalizm şeklinde fertlerin faaliyetlerini kendi meslekleri ve serbest rekabet rejiminin nüfuzu altında teşkilâtlandırmaktan uzak olduklarını göstermiştir.

Bilâkis fertlere sayısız meslek ve menfaat gruplarının bir azası olarak liberal ekonomi sistemi dahilinde bile hiç olmazsa kısmen ferdi menfaatlarından feragat mecburiyetinde kalmışlardır. Bu sebepten de faaliyetlerini müşterek bir gayeye bağlamak durumundadırlar.

Böylece liberal kapitalizmin sosyal tertiplenmesi kendiliğinden kolektivist bir yönde tebeddülâta uğramıştır. Bu fiili durum az sonra tesirini

göstermeğe başlamış ve liberal olmıyan sosyalist ve ekonomik nazariyelere mütemayil bulunan sendikalizm, korporatizm ve korporatif devlet gibi isimler altında mesleki doktrinler meydana gelmeğe başlamıştır (1).

Hakikati halde patronların işçilere karşı vazifeleri olduğunu ileri süren doktrin yüksek ahlâki düşüncelerden ilham almaktadır. Mulhouse'lu bir endüstri adamı 19 uncu asrın ilk yarısında "Fabrikatör, işçilere ücretten başka şeyler de borçludur" demiştir. Le Play doktrininin temellerinden birini patronun işçilere karşı vazife ve hakları teşkil eder. Patron işçiyi gütmek onu maddi ve manevi bir şekilde himaye etmek selâhiyet ve mecburiyetindedir. Patronların bu sahadaki gayretleri işçilerin maddi ve manevi şartlarını ıslâh gayesini güden birçok müesseseler meydana getirmiştir. Bunlar arasında tekaüt sandıkları, hastalık ve iş kazaları için yardım sandıkları, temiz, ucuz işçi evleri, işçi bahçeleri işçi ve müstahdemlerin giyecek vesair ihtiyaçlarını perakendecilerden daha iyi ve daha ucuza temin eden patron mağazalarını zikredebiliriz. Ancak bu himaye müesseseleri muhtelif kanuni, fiili ve iktisadi sebepler yüzünden tatmin edici mahiyette olmamış bu suretle de Trade - unionizm ve sendikalizm gibi cereyanlar kısa bir zaman içinde milletlerin sosyal ve ekonomik bünyelerini kavramışlar ve bugün de olduğu gibi devletlerin iç ve dış siyasetlerinde çok mühim roller oynamışlardır. Bugün artık şu hakikati herkes teslim etmektedir ki ileri sanayi memleketlerinde sınai iktidar, siyasi iktidarın bir refleksi mahiyetindedir. Sınai birlikler, sendikalar, korporasyonların devlet idaresindeki rolü çok önemlidir. Meselâ ileri sanayi memleketlerinde işçi sınıfı mühim bir unsur teşkil etmektedir. Bu zümrenin amme işlerinin idaresine iştirâki ve kuvvetini siyasi sahada da aksettirmesi pek tabiidir (2).

İngiliz ve Amerikan sendikaları ise bunu tamamen müdriktirler ve istedikleri nisbette geniş ölçüde devlet idaresine iştirâki sağlamışlardır.

Sendikalizm ve Trade - unionisme cereyanlarının bu aşikâr önemi karşısında mevzuu bahis müesseselerin siyasi ve hukuki cepheleriyle dünyaya rehberlik etmiş olan İngiltere ve Amerika'daki inkişaflarının tetkiki ve bunların mukayesesi mevzuun ehemmiyetini kat kat arttıracaktır.

Genel olarak sendikalizmin manası ve çeşitleri :

Sendika ile sendikalizm arasında büyük bir fark bulunmasına rağmen sendikalizmin manasının anlaşılması için sendikalar hakkında fikir vermek zarureti vardır. Sendikalar herhangi bir meslek ve san'at erbabının ve umumiyetle işçilerle iş verenlerin kendi zümrelerini ilgilendiren iktisadi ve içtimai menfaatlarını gözetmek üzere vücuda getirdikleri ce-

(1) Gerhard Leibholz. Revue de Droit Public Année 1938 p: 68.

(2) H. Truchy. Elemanter umumi ekonomi s. 100.

miyetler, derneklerdir. Zamanımızda zirai sendikalar, işçi sendikaları, patron sendikaları vesaire gibi muhtelif şekiller arzeden bu teşekküller kendi aralarında bir takım sınıflara ayrılmıştır. Meselâ bugün işçi sendikaları çok muhtelif ve birbirine zıt cereyanlara tabi olarak başlıca üç şekil göstermişlerdir :

1) Kırmızı sendikalar (Syndicats rouges) ki daha ziyade mücadeleci, patronlarla uğraşıcı birliklerdir.

2) Sarı sendikalar (Syndicats jaunes) ki daha ziyade patronlarla iyi geçinmeğe mütemayil muhafazakâr birliklerdir.

3) Yeşil sendikalar (Syndicats verts) ki hıristiyanlık ve kardeşlik esaslarına müstenit dini birliklerdir.

İşçi sendikaları ferdi mukavele yerine cem'i mukavele ikame etmek ve bunu da sendikalar federasyonuna yaptırmak, çıraklığı tahdit etmek, kadınların rekabetini bertaraf etmek, ecnebi işçilerin rekabetini bertaraf etmek ister (3).

Bunların asıl gayesi meslek mensubunu arasında yardımlaşmayı sağlamak olup, iş hayat, ihtiyarlık sigortaları temin etmek, mesleki menfaatlarını korumak ve bir meslek disiplini kurmaktan ibarettir (4).

Sendikalizm ise bir nevi sosyalist doktrin olup hem doktrin ve nazariyeyi ifade eder, hem de gayenin tahakkuku için tasarlanmış hareket plânı manasında kullanılır.

Rengi ne olursa olsun çeşitli sendikalizmlerin müsterek noktaları sendikalara siyasi bir mahiyet tanımak, yani parlâmentolarda klâsik manada demokraside olduğu gibi fertlerin değil mesleki gurupların temsil edilmelerini sağlamak ve devletin iktisadî vasfını siyasi vasfına üstün tutmaktır. Bonnard'ın haklı olarak söylediği gibi "Sendikaya atfedilen üniter ve mesleki karakter sendika fikrinin bu teşekkülün azalarının ferdi menfaatlarını temsile ve onları müdafaaya münhasır bulunmasından doğmuştur. Marksist sosyalizm tarafından kabul edilen cemiyet telâkkisi ise sendikalizmin sınıf mücadelesi emrinde bir vasıta olduğu ve böylece patron sınıfına mülkiyet hakkını tanımaya matuf olduğu neticesini çıkarmıştır." (5). Felsefi bakımdan ise sendikalizm tıpkı sosyalizm gibi ücret sisteminin haksızlığı, işçinin istismarına dayanan kapitalist cemiyetin gayri ahlakî oluşu ve Marks'in sınıf mücadelesi akidesi ile başlar. Halbuki sosyalizm ile sendikalizm arasında büyük fark vardır. Hakiki sosyalist devlet organlarının müstehlikler tarafından kontrolünü ister. Halbuki sendikalizm taraftarları bunun kendilerinin yarattıkları teşkilât yani sendikalar ve

(3) Baban (Şükrü) Ekonomi teorisi dersleri s. 212.

(4) Akbay (Muvaffak) Amme hukuku dersleri s. 213

(5) Syndicalisme, corporatisme et l'etat corporatif s. 66.

trade - union'lar vasıtasıyla müstahsiller tarafından icra olunacak bir kontrole taraftardır.

Sendikalistlerin nazarında devlet cahildir, müstebittir ve bürokrasiye meyyaldır. Halbuki cemiyetin asıl çalışan sınıfı tarafından icra olunacak kontrol hürriyeti korur ve iktisadi gelişmeyi sağlar.

Acaba sendikaların bilhassa işçi sendikalarının teşekkülüne için zaruret hissedilmiştir?

Sendikaya mensup meslek mensubunun bütün maişet ve medarı ücretine münhasırdır. Bunu yükseltmekte çok büyük menfaat görür. Ancak ücret arz ve talep kanunlarına göre taayyün ettiğine nazaran tabii kanunlar üzerinde ferdlerin arzusu tesir icra etmez. İşçi yalnız başına hareket ederek patronla ücret müzakeresine girişemez. Çünkü evvelâ işçi bekliyeemez halbuki sermayeder bekleyebilir. İşçi maişetini temin zımında çalışmak mecburiyetindedir. Saniyen işçi münferiden müracaat ederse patron kolayca ondan vazgeçebilir. Çünkü emrine amade bulunan namzetler çoktur. Nihayet patron piyasanın vaziyeti hakkında çok iyi malûmata sahiptir. Bu sebepten kendi menfaatlerini kolayca takdir edebilir.

Bu gibi âmiller tesiriyle işçi arz ve talebin icap ettireceği seviyeden dün bir ücretle çalışmaya zorlanabilir.

İşte gerek işçi ve gerekse diğer nevi sendikalar teşkilât mensubunun patronların karşısına tek olarak değil fakat kütle ve zümre halinde çıkmasını temin eder. Müsterek menfaatlar bu suretle daha mükemmel surette müdafaa edilebilirler (6).

Diğer taraftan iktisadî hayat gözden geçirildikte görülür ki kapitalizm 3 merhale geçirmiştir. 1 — Tacir kapitalizmi 2 — Patron kapitalizmi (işveren) 3 — Sermayedar (banker) kapitalizmi.

Zamanımız banker kapitalizmi devresini temsil etmektedir. Çünkü birinci halde haklarını muvaffakiyetle savunan işçi sendikaları ikinci durumda biraz daha güç duruma girmiş nihayet bu son vaziyette ise durumları büsbütün kötüleşmiştir. Çünkü zamanımızda banka sendikaları ve yatırma bankaları hisse senetleri ihracı ve muhtelif şirketlerin hisse senetlerini satınalma suretiyle sanayide bir temerküz vücuda getirmiş durumdadırlar. İşçi artık muayyen bir gurupla mücadele edemeyecektir. Sendikalar, karşılarında meydana çıkmayan ve fakat çok kuvvetli olan bir kapitalist kütle bulmaktadır. Bu kütlelerin menfaatlerini temsil eden bankerlerse sendikaların tazyiki karşısında fabrikaları kapamak, memleketin başka taraflarına hatta başka memleketlere nakletmek gibi zecri tedbirlere başvurumaktadırlar.

(6) Baban (Şükrü) iktisat dersleri s. 212

Diğer taraftan kapitalizmin ilk safhalarında işçi işsiz kaldığı zaman dahi mevcudiyetini idame için kafi derecede bir şey elde edebiliyordu. Halbuki zamanımızda iktisadi hayat şartlarının fevkalâde ağır olması onların maiyetlerini ancak alacakları nakdi ücretle sağlamak zorunda bırakmıştır. Keza zamanımızda işçi kütlesi eskiye nazaran muazzam deneyecek derecede artmıştır. Bunların köylerinden, topraklarından ayrılıp büyük senayi bölgelerine yerleşmiş bulunmaları ve bir daha kolay kolay topraklarına dönemeyecek vaziyette bulunmaları bu mücadelenin ne kadar hayati olacağını izah etmesi yönünden önemi haizdir. İşte bugünün işçi sendikaları işçinin bu güç durumu karşılamağa çalışmakta ve bilhassa bu maksatla kurulmuş bulunmaktadır.

Hülâsa işçi sendikaları, işçilerin işi terketmek veya grev yapmak silâhını kullanmalarını mümkün kılmaktadır. İşlerin iyi gittiği zamanlarda toplanan paralarla sendikalar işçilere asgari hayat sağlamak suretiyle grevi uzatmak ve patronları işçi şartlarını kabule cebretmek imkânını bulmaktadırlar (7).

Sendikalizmin tasavvur ettiği gelecekteki içtimai teşkilâtın nüvesi mahalli sendika işçibirliğidir. Bunlar "Bourse de travail" vasıtasıyla birbirleriyle irtibat halindedirler. Büro umumi bir (iş ajansı) ve işçi bulma teşkilâtı vazifesini görür, ve aynı zamanda işçi birliklerinin umumi bir faaliyet merkezidir. Bu teşkilât bütün müstahsiller arasında daimi bir rabita tesis eder. Böylece kapitalist sanayi yerine ekonomik federasyon kaim olur. Devletin siyasi ve idari mekanizması da bu suretle ortadan kalkar.

Sendikalizm nihai gayesine erişmek için ihtilâl yolunu seçmiştir. Binaenaleyh sendikalizmin tatbik plânı mütemadi bir sinir mücadelesidir ve bu mücadelede başlıca silâh, grevdür. Her grev sendikalizmi ihtilâl gününe biraz daha yaklaştıran ve işçilere kuracakları yeni içtimai nizamın felsefesini öğretmeğe yarayan bir hazırlık safhasıdır. İhtilâlde bütün istihsal vasıtaları ele geçirilecek, ve şeflik kabiliyeti olanlar idareyi ellerine alacaklardır (8).

İşçiler bu maksatla birleşme ve sendika kurma hakkını ancak son zamanlarda alabilmişlerdir. İngilterede dahi işçilerin sendika kurma hakkı geç başarılımıştır. (9). Sendikalist cereyanların menşei Fransadır. Müfrit liberalizm veya ferdiyetçiliğin beşiği olan Fransa aynı zamanda sendikalist cereyanlarda da milletlere rehber olmuştur (10).

(7) Kuyucak (Hazım Atif) İşçi sendikaları aylık ansiklopedi.

(8) Capitalisme, socialisme and democracy s. 339.

(9) English Political institutions (J. A. R. Marriott) S. 20.

(10) Freedom and organisation (Bertrand Russel) s. 231.

İngiltere'de ise hertürlü işçilerin birleşmesini meneden 1549 tarihli kanuna sonradan ilâveler yapılmış ve İngiltereyi idare edenlerin Fransa ihtilâlinden ve İrlandadaki ayaklanmalardan korktukları zamanlarda bu türlü birleşmeleri meneden kanunlar çıkarılmıştır. 1824 te bu hak bir kanunla tanınmış, ve fakat yine işçi cereyanından korkularak 1825 te birleşmeler serbest bırakılmakla beraber sendikaların faaliyetleri hayli tahdit olunmuştu (11). Müstahsiller tarafından hükümet fikri ise ilk olarak Robert Owen'in aklına gelmişti. 1834 te kurulan "The Grand national consolidated trade - union" işçiler birlikleri milli ittihadı bu fikirle kurulmuş, fakat bu tesisin büyük tesiri olmamıştır (12).

İngilteredeki işçi sendikaları 1867 den itibaren siyasi faaliyete girmiş ve Avam kamarasına temsilciler sokmak için çalışmaya başlamıştır.

Bu faaliyet 1909 da Lortlar kamarasının bir kararıyle durdurulmuştur. Lortlar bu kararda sendikaların bu gibi faaliyetlerini kanun dışı saymışlardır. Fakat 1913 işçi sendikaları kanunu sendikalara bu hakkı da bahsettiğinden gerek iktisadi ve gerekse siyasi sahada tam bir serbesti elde edilmiştir (12). Sendikalizmin İngilteredeki inkişafının teferruatına geçmeden evvel mühim bulunduğu Fransız sendikalizminin gelişmesini çok muhtasar olarak incelemek yerinde olur.

Fransız sendikalist fikri milletlerarası teşkilât şeklinde ilk ifadesini 1869 da Bâle şehrinde toplanan milletlerarası işçiler kongresinde bulmuştur. Mevzuubahis toplantıdaki Fransız delegesi "ilerde sendikaların federal meclislerinin hükümetin yerini alacaklarını ve bunların delegelerinden müteşekkil bir komitenin iş münasebetlerini tanzim edeceğini söylemiş ve bu fikir "confédération generale du travail" tarafından benimsenip inkişaf ettirilmiştir. Doktrin bilhassa 1902 den sonra Pelloutier'nin çalışmalarıyle büyük bir kuvvet iktisap etmiş ve Fransa dışında ve bilhassa Amerika'da derin tesirleri görülmüştür.

İngilterede sendikalizmin Tarihi incelenmesi :

Sendika teşkilâtının esasını ortaçağ loncalarında bulmak mümkündür. Hakikaten lonca teşkilâtı sendika teşkilâtına az çok benzemekte ise de aralarında fark çok büyüktür. Çünkü bugünkü sendikalar ortaçağ loncaları gibi ticari şartların değil fakat sanayi şartlarının mahsulüdürler. Modern sendikalar kapitalist sistemle vücut bulmuşlar, evvelâ karışık iktisadi değişikliklerin ortaya koyduğu realiteler karşısında işçi sınıfının menfaatlarını korumak için işçiler tarafından adeta insiyaki olarak meydana

(11) İşçi sendikaları (Hazım Atif Kuyucak).

(12) Les syndicats britanniques (John Price) s. 78.

(13) İşçi Sendikaları (Hazım Atif Kuyucak).

gelmiş; bilâhare işçinin durumu ve iktisadi sistem içindeki mevki ile ilgilenen daha şuurlu bir işçi teşkilâtı halini almış ve nihayet işçilerin hayat standardını yükseltmek için müessir bir müdafaa ve taarruz vasıtası olmuşlardır (14).

İlk trade - union'lar Sydney ve Beatrice Webb'e göre 17 inci asrın sonlarında görülmüş yani makine ile istihsal devrinden 100 yıl önce meydana çıkmış fakat esas itibariyle "Sınıf inkilâp (industrial revolution) ile önem kazanmışlardır. Trade - union'ların yukarıda da söylemiş olduğumuz vechile 18 ve 19 uncu asırlardaki faaliyetleri hakikaten endişe verici şekilde olmuştur. Parlâmento 1779 da acele isdar ettiği bir kanunla işçiler arasında her türlü birliği menetmiştir. Bu men keyfiyeti ancak 1824 e kadar devam edebilmiş, 1810 da Times aleyhine açılan bir amme dâvası işçi birliklerini meneden kanunların adaletsizliğine dikkat nazarımlı celbetmiş ve Francis Place'in teşebbüsü ile bu kanunlar lâğvolmuştur. Bundan sonra hafif telâkki edilebilecek az çok sarsıntılar olmuş ise de trade - unionizm için hakiki inkışaf devresi artık açılmış demektir. Bu inkışafın önemli olan diğer bir merhalesini de işçilerin federal ve üniversal teşebbüsler kurma temayülünde bulunmaları teşkil eder. Nitekim 1834 te "The Grand consolidated trade union işçi birlikleri milli ittihadı" meydana çıkmış böylece yalnız muayyen sanat erbabı değil aynı zamanda muhtelif san'at erbabını kavrayan birlikler kurulmuştur. (15).

1865 ve 1866 yıllarında Trade - union'lara müteallik konuları incelemek üzere hükümet bir komisyon kurmuştur. Mezkûr komisyon çalışmalarıyla yeni ve ihtiyacı karşılayabilen kanunlar isdar edilmiş ve işçi birliklerini daha fazla hürriyete sahip kılmıştır.

Bu cümleden olmak üzere 1868 yılında toplanan sendika kongresinde delegeler başlıca gaye olarak kendi iş hürriyetlerine mugayir kanunların ilgasını temin etmeyi düşünmüşler ve emeklerinin kanun tarafından garanti edilmesini istemişlerdir. O zamana kadar sendikaların kanun muvacehesindeki durumu o kadar fena bir şekilde tanzim edilmişti ve ellerinde bulunan meblâğ o kadar sakat bir şekilde muhafaza edilmişti ki suiistimaller karşısında herhangi bir takip imkânsız hale gelmişti. Gerçi o zamana kadar şeref ve dirayetleri herkes tarafından teslim edilen kimsele-
rin idare ettiği sendikaların kanuni mesnetlerinin zayıflığı farkedilmemişti. Ancak bunun böyle devam etmesi de beklenemezdi. İşte bu vadideki çalışmalar verimli neticelerini vermiş ve 1867 senesinde "Master and servant

(14) John Price. Les syndicats britanniques. S. 79.

(15) J. A. R. Marriott. English political institutions p. 16.

act" ile 1871 de iş mukavelelerine tealluk eden cezai hükümler meydana getirilmiştir.

1871 ve 1876 kanunları ihdas edilen kontrol komisyonuna kanuni şartlara uygun olarak kayıtları yapılmış sendikalar üzerinde idari kontrol yetkisini tanımıştır. Bu kontrol bugün dahi devam etmekte ve kanuni mesnedini 1871 tarihli kanunda bulmaktadır (16).

Bunlardan başka yine bu sahada 1871 yılından 1878 yılına kadar parlamento tarafından isdar edilen kanunlar İngiliz sendikacılığının bir anayasası ölçüsünde ehemmiyet kazanmış ve memleketin sınai ve sosyal teşkilatlanmasında büyük tesirler icra etmekten geri kalmamıştır.

Trade - unionizm'in gerek iktisadi ve gerekse siyasi hayata tesiri neticesi olarak 20 inci asırda bu teşekküller sağlamlaşmış ve müsbet şeklini almıştır (17).

1906 da çıkan "Trades disputes acts" (iş münazaaları kanunu) ve Osborne dâvasını müteakip 1913 te çıkarılan "Trade union act" (ticaret birliği kanunu) gibi mevzuat ile trade - union'ların siyasi mahiyetleri fiilen ve resmen tanınmıştır.

"Trade disputes acts", 1906 seçimlerini müteakip 51 işçi milletvekili namzedinden 29 unun parlamento'ya girmesi ve bunların çalışmaları ile meydana gelmiş bir neticedir. Bu kanun sendikaların, sendika olarak takip mevzuu olamayacağını ve grev kararı verildiği takdirde de gayri mes'ul olacağını tasrih etmişti. Bilâhare tatbikatta bu kanun çok yanlış anlaşılmış ve sendikalara kanun üstünde bir yer verildiği zehabı umumileşmiştir. Fakat açık olan diğer bir nokta da sendika mensuplarının fert olarak herkes gibi kanun önünde mes'ul tutulacağı noktası idi. "Trade disputes acts" dan tam altı yıl önce yani 1900 yılında İngiliz İşçi Partisi, sendikaların bu yönde faaliyetleri sayesinde kurulmuştur. Halbuki meselâ Almanya ve İtalyada Nazi ve faşist siyasi partisi kurulduktan sonradır ki sendikalara benzer teşekküller meydana gelmeğe başlamıştır.

Diğer taraftan İngiltere'de işçi partisine kabul keyfiyeti sendikalistlere münhasır bırakılmamış fakat bununla beraber parti bünyesinde sendikalistler ekseriyeti daima muhafaza etmişlerdir.

Osborne davasının esası da şudur :

1911 yılında sendikaların sermayelerini siyasi gayeler uğrunda sarfetmek mevzuunda bir mesele ortaya atılmıştı. Osborne isminde bir sendika üyesi sendikaların sermayelerini siyasi gayelere tahsis edememesi fikrini ileri sürmüştür. Bu fikir Lordlar kamarasında bahis mevzuu olmuş

(16) Sir Walter Citrine. Les syndicats anglais p. 26.

(17) J. A. R. Marriott. English political institutions p. 17.

ve Trade - union act'ın tahaddüsüne sebebiyet vermiştir. Mevzubahis olan kanun sendika sermayelerin kullanılabilceği siyasi gayeleri tayin ve tahdid etmiştir. Böylece her sendika asıl sermayesinden ayrılmak üzere muayyen siyasi gayeler için bir miktar para ayırmakla mecbur tutulmuşlardır. Bu meblâğ senelik veya üç aylık aidatla temin edilecekti (18).

Bu devirde muhtelif federasyonlar kurulmuş ve bunlar da aralarında birlikler vücudâ getirmişlerdir. Bunlar arasında "Miner's Federation of Great Britain" "Transport Worker Federation" ve "National union of Railwaymen" zikrolunabilir.

Birinci Cihan harbi Trade unionisme hareketlerine kısa süren bir durgunluk vermiş ise de 1926 da yeniden taze kuvvetlerle harekete geçen Trade union'lar nihayet işi umumi bir greve kadar vardırırmışlardır.

1926 da meydana gelen Lock - out hareketi gündeliklerin azaltılmasını labilmiş fakat 1929 da işçiler avam kamarasında ekseriyeti temin etmişlerdir.

1926 da meydana gelen Lock - out harekti gündeliklerin azaltılmasını ve çalışma saatlerinin fazlaşmasını reddeden maden işçilerine karşı olmuştur.

Diğer teşkiler ve umumi efkâr bu durum karşısında maden işçileri safında yer almışlardır. Kongrenin umumi bir greve mani olmak için yaptığı bütün gayretler neticesiz kaldı. Millî grev kararlaşmıştı. Fiiliyatta ise bu grev hiçbir zaman umumi olmamıştır. Grev sonucunda seçmenlerinden hiçbir selâhiyet almağa lüzum görmeden zamanın muhafazakâr hükümeti 1927 yılında kuvvetli bir muhalefete rağmen "Trades disputes and Trade union acts"ları çıkarmağa muvaffak olmuştur. Kanun yalnız işçi meseleleriyle uğraşmıyor, aynı zamanda sendikalist hareketin politik faaliyetlerini de tanzim ediyordu. Kanunda muayyen işçi ihtilâflarını tanzim etmeğe matuf olanlardan maada hiçbir grev ve Lock - out'un kanuni sayılamıyacağını bildiriyordu. Bundan başka kanun grevlerin meydana gelme şartlarını da bazı kayıtlara tabi tutmuş ve sendikaların siyasi gayelere matuf bulunan meblâğı temin şeklinde bazı tebeddülât meydana getirmiştir. Bundan böyle sendikalar esas sermayelerini teşkil eden aidatları azalar peşinen ve yazılı rizalarını havi senetler vermedikçe alamıyacaklardı. İşçi partisi ne 1924 te ne de 1929 da parti gayelerini tahakkuk ettirebilecek açık ve muntazam bir program ortaya koymamıştır. Bunda parlamento içindeki zayıf durumun büyük tesiri olmuştur.

(18) Sir Walter Citrine. Les syndicats anglais p. 36.

1941 Mayısında Sir Neville Chamberlain'in istifası üzerine işçi partisi milletvekilleri muhafazakâr parti başkanı Winston Churchill'in başkanlık ettiği bir koalisyon kabinesinde bazı bakanlıkları deruhte etmişler ve bu arada Parti başkanı Attlee de başbakan yardımcısı olmuştur.

Hülâsa umumî grev sonucunda yani 1927 yılı sonlarına doğru çıkarılan kanunlar İngiliz Trade - union'larına sendika veçhesi vermiş ve bunların hukuki durumu kat'i olarak tesbit edilmiştir. Mevzubahis kanun bilhassa iki esas zikreder :

1 — Umumi bir grev bütün memleketi kaphyan millî bir grev olsa dahi gayesinin mutlaka siyasi olması gerekmez. Bu, işçilerin hayat standartlarını korumak için meşru bir müdafaa silâhı olabilir.

2 — Bir grev ne zaman gerek doğrudan doğruya ve gerekse halka işkence suretiyle hükümeti tazyik ederse bunun gayri meşru olduğu ilân edilerek siyasi mahiyeti kabul edilir (19).

Görülüyor ki sendikaları korumaktan gaye amme menfaatidir. Cemiyetin müstahsil sınıfının hayat şartlarını düzeltmek veya mükemmelleştirmek yalnız müstahsil kütleinin değil müstehliklerin de menfaati iktizasıdır. Sendika faaliyetleri bu iki sınıf menfaati hemayar götürmek zorundadır. Aksi takdirde bundan halk rencide olur. Bu netice ise beklenilene baltalar.

Genel olarak şunu söyleyebiliriz ki İngilterede sendikalizmin en mühim tesiri muhtelif sendikaları birleştirmek ve ortaya kuvvetli ittihatlar çıkarmak olmuştur. İngiliz trade - union'ları Fransız sendikalist doktrininin kabulü ile değil fakat bunun pratik ve müsbet şekilde tadil edilmesiy-le vücud bulmuştur. İngiliz sendikalizm sisteminde herşeyden önce İngilterenin siyasi bünyesi ve İngiliz hususiyetleri bariz olarak göze çarpmaktadır.

İngiltere'de revolüsyoner sendikalar da bulunmakla beraber bunlar pek itibar görmemişlerdir. Keza bu sendikalar sendika hükümetine hiçbir zaman taraftar olmamışlar, diğer bir ifade ile bunlar sendikalizmde müstehlik haklarının da gözönüne alınması gerektiği hakikatini müdrük durumda bulunmamışlardır. Bugün İngiltere'de sendikaların siyasi ve idari fonksiyonları bilhassa çok önemlidir. İngiltere'nin sanayi idare sisteminde bunların mevkileri kat'i surette tesbit edilmiştir. Sosyal sigorta işleri, hükümetin pamuklu ve yünlü mensucat v.s. gibi fabrika ve sanayi mahallerini kontrolde sendikalar bilfiil idareye iştirâk etmektedirler. Bu gibi işlere ait kanunların hazırlanması ve isdarında da sendikaların geniş faaliyet ve tesirleri görülmektedir.

(19) Bertrand Russel. "Freedom and organisation" (1914 - 1914) S. 231.

Sendikalar mühim sanayi meselelerinin münakaşalarına iştirâk ettirmekte ve memleketin sanai ve ekonomik siyasetinin tesbitinde istişarelere dâvet edilmektedir.

Nihayet sendikaların siyaset alanında en büyük tesiri bunların bizzat vücut vermiş oldukları işçi partisi ile işbirliği yapmalarıdır (20). Mezkûr parti statüsü sendikaların partiye alınabileceğini kabul etmekte ve tescil için kolaylıklar göstermektedir. Bu meyanda parti milli icra komitesinin 25 üyesinden 12 si sendikalar tarafından namzet gösterilerek sendika delegeleri tarafından partinin senelik toplantısında seçilirler. Parlâmentoya üye seçilen sendika mensupları umumiyetle işçi partisinin parlâmento gurubunu teşkil ederler. Sendika mensuplarının parlâmento faaliyetlerine bu şekilde karışması İngiltere'de bilhassa zaruridir. Esasen bütün iktisadî hayatı sanai inkişafına bağlı bulunan İngiliz hükümeti, gerek icraatında ve gerekse rehber ittihaz ettiği kanunların meydana gelişlerinde bu sendika mensubunu milletvekillerinin teknik tecrübe ve bilgilerinden geniş surette istifade etmektedir. Sendikalar parlâmento gurubu üyeleri gerek "işçi birlikleri kongresi" ve gerekse işçi partisi tarafından tesbit edilmiş siyasî telâkkileri savunurlar.

T. U. C. (İşçi birlikleri kongresinin) işçi partisinin ve Kooperatifler birliği (union cooperative) in faaliyetlerini tevhit için "National Council of labour" namında bir koordinasyon teşkilâtı vardır. Bu konsey sendikalar ile diğer teşkilât arasında daimi bir irtibat tesis eder ve bunlar arasında müşterek bir siyaset güdülmesini sağlar. Diğer taraftan İngiliz sendikaları milletlerarası alanda da temayüz etmişler ve muhtelif memleket sendikalarıyla esaslî bağlar kurmuşlardır. Bunlar diğer memleketlerin sendika faaliyetlerini gayet yakından takip etmekte ve işçilerin hayat şartları ve standartları ile ilgilenmektedir. Keza beynelmilel hür sendika teşkilâtına ve toplantılarına da katılmaktadırlar (21).

Hülâsa İngiliz sendikaları yıkıcı değil yapıcıdır. İşçi birlikleri kongresinin gayelerinin tetkiki bizi bu kanaatımızda haklı çıkaracak mahiyettedir. Bu gayeler meyanında toprağın, madenlerin maden ocaklarının millileştirilmesi, işçilerin amme hizmetlerine daha geniş bir şekilde iştirakini zikredebiliriz. Diğer bir ifade ile İngiliz sendikaları İngiliz demokrasisini değil, bilâkis İngiliz demokrasisi sendikaları kendisine uydurmuş ve kendi prensip ve faaliyet kadrosuna sokmuştur. Bu bakımdan İngiliz sendikalizmi sui generis (nev'i şahsına münhasır) mahiyettedir. (22). Keza bu

(20) John Price Les syndicats britanniques s. 44.

(21) John Price Les syndicats britanniques s. 48.

(22) J. A. R. Marriott English political institutions s. 17.

sendikalizmin daimi surette istihaleye tabi olması da İngiliz demokrasisi icabıdır.

İngiltere'de işçi sendikalarının gerek tarihçe ve gerekse teşkilât ve faaliyetini bu suretle gözden geçirdikten sonra diğer bir Anglosakson devleti olan ve İngiltere gibi liberalizmin öncüsü telâkki olunan Amerikan sendikalizmini inceliyelim.

Amerikan sendikalizmi ve tarihi gelişmesi :

Amerikan ve İngiliz sendikalizminin en farik vasfı bunların inkişaf-larındadır. Hakikaten Amerikan sendikaları İngiltere'den ayrı şekilde inkişaf etmişlerdir. Amerikada yukarıda İngiliz sendikaları bahsinde belirttiğimiz işçilerin birleşmesi aleyhinde hükümler hiçbir zaman mevcut bulunmamış fakat gerek üye devletlerin kanunlarında ve gerekse federal kanunlarda aşağıda izah edeceğimiz veçhile bazı mani hükümlere rastlanmıştır. Diğer taraftan A. B. D. de sendikalar hükümet müvacehesinde çok büyük bir kuvvet olmakla beraber muhtelif siyasi içtimai ve iktisadi sebepler yüzünden İngiltere'de olduğu gibi bir işçi partisi kurulmuş değildir (23). Durumu tarihi bakımdan ele alırsak görürüz ki A. B. D. de ilk teşebbüsler İngiltere'den en az bir asır sonra başlamıştır.

1876 yılında ayakkabıcılar, şapkaacılar, kundura ve matbaacılar talih-sizliğe uğrayan arkadaşlarına yardım için karşılıklı yardım cemiyeti kurmuşlardır. Fakat bu teşebbüs beklenen faydayı sağlayamadı. Çünkü evvela şümülü mahduttu. Zarurete düşmüş birkaç işçinin ihtiyaçları gidermeğe matuf bulunuyordu. Saniyen kavradığı işçi kütleleri de mahduttu.

Amerikada sendikalizmin hakiki gelişmesine 19 uncu asırda şahit oluyoruz. Bu gelişmenin iki sebebi vardır.

Birincisi amerikada geniş bir sanayi inkılabının başarılmış olması, böylece makine istihsali devrine girilmiş olması, diğeri de şümülünün geniş olmasıdır. Meselâ bilhassa dokuma sanayiinde 1000 e yakın işçi kullanan fabrika ve müesseseler bunun önemli misallerini teşkil edebilirler. İşte bu durum geniş işçi kütlelerinin menfaatlerini temine medar olabilecek bazı teşebbüslerde bulunmağa sevketti. İşçileri bu yönde tahrik eden derin saikler mevcuttu. Bunlar ise İngilteredekinden apayrı idi.

Evvelâ Amerika'da doğan yeni medeniyet ve ihtişamlı zenginlik bütün Avrupa maceraperestlerinin gözlerini kamaştırarak mahiyette idi. Geniş altın, gümüş madenlerinin keşfi ve işletilmesi para kazanmak hırsı ile müteharrik bu kütlelere radikal tesirini göstermekte gecikmedi. İtalya'dan, Almanya'dan, Fransa'dan, İspanya'dan, Yunanistan vs. gibi Avru-

(23) İşçi sendikaları Prof. Hazım Atif Kuyucak.

pa milletlerinden Çin ve Japonya gibi Asya memleketlerinden geniş kütleler Amerika'ya aktı. Bu sebepten evvelâ zengin muntakalardaki köy ve kasabalar büyümeğe ve milyonlarca nüfusu kavrayan merkezler halini almağa başladılar. Bu durum ise evvelâ büyük pahalılık doğurdu. Maden ve sanayi teşebbüsleri mahdut ellerde bulunduğundan gittikçe artan hayat pahalılığı karşısında, gelen kütlelerin kısmı azamı müteşebbis sıfatıyla değil işçi sıfatıyla çalışmaya mecbur kaldılar. Böylece artan işçi arzı karşısında sırf kendi menfaatlerini düşünen patronlar ücretleri düşürdüler ve iş saatlarını fazlalastırdılar. Birçok aileler geçinebilmek ümidiyle bütün aile efradiyle birlikte çalışmak mecburiyetinde kaldılar.

Diğer taraftan ise patronların kazançları büyük rakamlara baliğ oluyordu. Yarım asır kadar süren bu durum nihayet müteaddit işçi birliklerine yer verdi. 1800 ilâ 1875 seneleri arasında birçok işçi cemiyetleri meydana geldi. Fakat bunlar müteaddit ayrı meslek mensubininin menfaatlarını korumağa medar bulduklarından ve bu mesleklerin menfaatları hemahenk olmadığından müşterek bir teşebbüs kurma ihtimal ve imkânları azalıyordu. Ancak 1881 yılındadır ki mevcut birliklerden birkaçı daha sonra Amerikan iş federasyonu (American federation of labour) adını almak üzere milli bir teşekkül halinde birleştiler.

Gerçi bu teşekkülden daha önce millî işçi birliği (National labour union) ve iş şövalyeleri (Knights of Labor) adlarında iki ayrı federasyon kurulmuştu. Fakat gerek üye adedinin gayri mahdut oluşu ve gerekse takip ettiği gayenin gayri muayyen bulunuşu bunların uzun ömürlü olmalarına imkân vermedi ve böylece bunların yerine 45 binden fazla üyeyi kavrayan teşekkül A. F. L. meydana geldi (24).

İngiliz sendikalizmi ile Amerikan sendikalizmi arasındaki en mühim fark ise İngiliz sendikalizminin yukarıda da belirtmiş olduğumuz veçhile sui generis yani nev'i şahsına münhasır bir sendikalizm oluşudur. İngiliz sendikalizminde İngiliz tabiatının temayülleri ezcümle muhafazakârlık duyguları hakimdir. Bu bakımdan bunlardan revolüsyoner karakterli umumi grev beklenemez. Zaten devletin de sendikalara karşı takip ettiği muslihane siyaset bu nevi grevleri muharrik bir sebepten mahrum bırakmaktadır. Fakat bununla beraber İngiltere'de grevler yoktur demek mübalâğalıdır. Bilhassa birinci cihan harbini takip eden harp sonrası devresinde İngiltere'nin içinde bulunduğu mali ve iktisadi buhran birçok umumi grevlere yol açmış harp sonrasında anavatana dönen askerler geniş mikyasta bir işsizlikle karşılaşmışlar ve bilhassa harp ekonomisinden sulh e-

(24) Herbert Harris, Victor Riesel (A. B. C. de işçi sendikaları) Ayhık Ansiklopedi.

konomisine geçiş uzun senelere mütevakkıf bulunduğundan dolayı durum bir kat daha vahamet kesbetmiştir.

Bu suretle iş sahasının mahdut fakat işçi sayısının çok oluşu patronlarda - bilhassa kömür sanayii müteşebbislerinde - ücretleri düşürmek veya hiç olmazsa yükseltmemek temayülünü doğurmuş fakat gittikçe artan hayat pahalılığı karşısında işçiler umumi greve başvurmak mecburiyetinde kalmışlardır. Halbuki hemen hemen aynı iktisadi şartlar içinde bulunan Amerika'da grevler daha sık ve kolaylıkla olmuş ve uzun müddet devam ederek Amerikan iktisadiyatını ve günlük hayatını hakikaten güç durumlara sokmuştur. Ancak bu arada Amerika'nın büyük işçi teşekkülleri temsilcilerinin Pearl Harbour Japon taarruzundan 24 saat sonra almış oldukları bir karar çok şayanı dikkattir. Bu kararla mevzu bahis teşekküller 2 inci cihan harbi boyunca grev yapmamağı taahhüt etmişlerdir. Bu taahhüt % 99 bir nisbette yerine getirilmiş, ve grevler yüzünden kaybedilen iş günü % 0,8 veya nihayet % 1 i geçmemiştir (25).

Bugün A. B. D. de 14 milyon kadar sendika üyesi vardır. Bu 14 milyondan 6,5 milyon kadarı Amerika iş federasyonuna, 6 milyonu sınaî teşekküller konfederasyonuna (congress of industrial organisation) geri kalan 1,5 milyonu ise şimendiferciler birliği (Railway brotherhoods) çiftçiler birliği, madenciler birliği gibi müstakil sendikalara dağılmaktadır. Genel olarak durum incelenecek olursa Amerikan iş konfederasyonunun muhtelif san'at kollarının bir konfederasyonu olduğu yani muhtelif fabrika ve madenlerde çalışmakla beraber aynı san'attan olan işçi birliklerinden meydana geldiği görülür. San'at kolları birliklerini bünyesinde toplayan bu Amerikan iş federasyonu karşısında sınaî teşekküller konfederasyonunu meydana getiren sanayi sendikaları bulunmaktadır. Bu teşekkül nisbeten yeni olup evvelce 10 birliğin birleşmesiyle 1935 yılında meydana gelmişlerdir. Bu sınaî teşekküller konfederasyonunun programı usta olmayan işçiye de mütehassıs işçinin aynı haklarla teşekküle girmesi imkânını vermektedir. Zira sınaî teşekküller konfederasyonu, kütle halinde modern istihsal tarzının, sendika hareketleri için eski usul san'at kolları yerine fabrikanın varlığını almayı gerektirdiği düşüncesindedirler (26).

Amerikan sendikalarının çoğu üyelerine bir sürü maddi ve manevi faydalar sağlamaya çalışırlar. Son 14 yıl içinde Amerikan iş konfederasyonuna mensup sendikalar, üyelerine hastalık, kaza, işsizlik ihtiyarlık ve ölüm tazminatları şekillerinde 450 milyon dolar ödemişlerdir. Yalnız bu

(25) Herbert Harris, Victor Riesel... A. B. D. de işçi sendikaları

(26) Herbert harris, Victor Riesel... A. B. D. de işçi sendikaları.

misal Amerikan sendikalarının İngiltere'dekinden çok daha gelişmiş olduğunu ve bunların İngiltere'deki gibi sendikalist karakterden uzak değil fakat bu karakterleri aynen aksettiren müesseseler olduğu anlaşılır.

Amerikan ve İngiliz sendikalarında karakter ayrılıkları olduğu gibi karakter benzerlikleri de çok önemlidir. Bu benzeyişler her iki memleket sendikalizminin işçilere bağışladığı haklarda tebellür eder.

Evvelâ gerek İngilterede ve gerekse Amerikada her işçiye iş verenin, hükûmetin ve iş arkadaşlarının hiçbir müdahalesi olmadan, istediği sendikaya girme hakkı tanınmıştır.

Saniyen işini kaybeden işçileri muayyen müddetlerde kanuni himaye-ye mazhar kılıp gerek kendilerini ve gerekse ailelerini geçindirmelerini temin edecek gerekli parayı vermek, ihtiyarlık sigortası temin etmek, iş kazalarında yalnız tedavi masraflarını değil, aynı zamanda tazminat da alması, haftalık iş saatlarının yekûnunun tayin ve tahdit edilmesi, -ikinci cihan harbi sırasında her iki memlekette de bu kaideye riayet edilmedi - muayyen yaştan küçük çocukların çalıştırılmaması gibi benzerlikler mevcuttur.

Netice :

Sendikalist doktrin İngiltere'de Amerika'daki gibi rağbet görmemiştir. Bunun sebebi yukarıda da söylediğimiz gibi evvelâ İngiliz karakterindeki muhafazakârlık ve milliyetperverlik saniyen ise İngiliz demokrasisinin mahiyetidir. Sendikalizmin esas kaidesi yukarıda da bildirilmiş olduğumuz veçhile çokluğun iradesi prensibini reddetmiş olmasıdır. İngiltere'de sendikalizm çoğunluğun iradesini temsil ve aksettiren meclis veya parlâmentoda azınlık haklarının çiğnenmesine mani olmağı gaye ve hedef itihaz etmiştir. Halbuki sendikalizm muayyen sınıf menfaatlarını temine matuf ve bu menfaatları diğer milli ve sosyal menfaatlar üstünde gören bir doktrindir.

Hakiki manada sendikalizm bundan başka her türlü dini ve sosyal kaidelerden ahlâki icaplardan da azadedir. Revolüsyoner karakterli sendikaların umumi greve başvurarak iktisadi hayata ağır darbeler indirmeleri, buna mani olmağa yeltenen gerek askeri ve gerekse sivil kuvvetlere karşı en kanlı şekilde karşı koymağa yeltenmesi, böylece halka ıztırap vermekten çekinmemesi yeter mahiyette delillerden sayılır.

Nihayet İngiltere tarihinin tetkiki bize İngiliz milletinin revolüsyoner olmadığını fakat deruni (intriseque) demokratik vasıf ve anlayışlarla mücehhez bulunduğundan dolayı modern demokrasinin beşiği olduğunu gösterir. İngiliz ihtilâlinin bir fransız ihtilâlinin vüs'atini bulamamış olması nisbeten daha az kanlı ve mücadeleli gerçekleştirilmiş bu fikrimizi isbata kâfidir.

Hülâsa İngiliz sendikalizmi hakiki sendikalizmde mevcut sosyal ve insani telâkkileri kendi karakterine uygun vasıflarla birleştirmiş diğer bir ifade ile sendikalizmin iyi taraflarını almış kötü taraflarını atmıştır.

Diğer bir ifade ile İngiliz sendikalist cereyanı kendi haklarından yitsek bir vatanseverlik şuurunu ve müsbet bir hürriyet anlayışı ile feragat ederken bu hareketini hiçbir zaman demokrasiden ayrılma mânasına almamıştır. Sendika liderleri Parlâmentosunun şahsında halk hürriyetlerinin bir muhafızı vasfını görmüş ve harp ile hükümetin seri karar verip serian icraata geçme zımında yapabileceği az çok serbest telâkki edilebilecek hareketleri ve çıkaracağı kararnameleri büyük bir müsamaha ile karşılamıştır.

Fakat bununla beraber bu fevkalâde durumlar haricinde sendikaların gerek meclis içinde ve gerekse meclis dışında üyelerinin menfaatları noktai nazarından hükümet ve Parlâmentonun faaliyetlerini inceden inceye tetkik, takip etmekte ve çok kere netice üzerinde müessir olmaktadır.

Bu fiili vakıanın diğer bir sebebi de sendikalist hareketin, işçi sınıfının mukadderatının mutlak bir şekilde umumi refah ve saadete tabi olduğuna dair beslemiş olduğu telâkkidir (27) .

İngiliz sendikalarının ikinci cihan harbi sırasında bu olgun ve şuurlu telâkkiden ilham alan hareketleri vatanın kurtuluşu ve hür dünyanın zafere kavuşmasında o kadar büyük tesirleri olmuştur ki tarihin hiçbir devrinde ve hiçbir memlekette gerek sendika ismi altında olsun ve gerekse diğer isimler altında bulunsun hiçbir mesleki teşekkülün faaliyeti bu kadar müsmir ve bu kadar verimli olmamıştır.

Halbuki İngilteredekinden bir asır sonra başlamasına rağmen Amerikan sendikalizmi demokrasi kanalından ve onun bütün icaplarıyla gelişecek zemin bulmuş, ve imkân nisbetinde de gelişmiştir.

İstifade edilen eserler :

TURKÇE

- 1 — Akbay (Muvaffak) Amme hukuku dersleri
- 3 — Kuyucak (Hazım Atıf) İşçi Sendikaları
- 4 — (Truchy) Elemanter. Umumi Ekonomi.
- 5 — Herbert Harris, Victor Riesel: İşçi Sendikaları.

(27) Sir Walter Citrine. Les Syndicats anglais p: 47.

İkinci cihan harbi patladığı zaman sendikalar kongre halinde Bringlington'da toplanmış bulunmakta idiler. İçtimada bulunan delegeler Nazizmin nihai eziliğine kadar mücadeleye devam ve hükümete ellerinden gelen azami müzaherete karar vermişlerdi.

FRANSIZCA :

- 1 — John Price. Les Syndicats Britanniques.
- 2 — Gerhard Leibholtz (Revue de Droit Public)
- 3 — Syndicalisme, corporatisme et l'état corporatif
- 4 — Sir Walter Citrine. Les Syndicats Anglais.

INGILIZCE :

- 1 — J. A. R. Mariott. English Political Institutions
- 2 — Thomas and Bellot. Leading cases in constitutional laws.
- 3 — Bertrand Russel. Freedom and organisation
- 4 — Ensylopedia britannica.